

בית משפט השלום בצפת

ת"א 2123-02-18 מדר נ' סבן

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט רונן פיין

תובע רפאל מדר
ע"י ב"כ עו"ד רונן יאיר

נגד

נתבע כדיר סבן
ע"י ב"כ עו"ד אחסאן יאסין

פסק דין

1 לפניי תביעה כספית על סך של 270,000 ₪, תביעה להחזר כספי הלוואות שניתנו לנתבע ע"י
2 התובע במועדים שונים.

3 רקע עובדתי

4 ביום 1/2/18 הוגשה התביעה כאן בסדר דין מקוצר. לכתבי הטענות צורפו צילומי פתקים
5 רשומים בכתב יד התובע ובחתימת הנתבע, מתאריכים שונים, המתעדים התחייבויות
6 הנתבע ולפיהם הנתבע מאשר כי:

7 ביום 12/11/14 - הוא חייב לתובע סך של 40,000 ₪ (להלן: "מסמך 1").

8 ביום 30/11/14 - הוא חייב לתובע סך של 40,000 ₪ (להלן: "מסמך 2").

9 ביום 13/01/15 - הוא חייב לתובע סך של 20,000 ₪ (להלן: "מסמך 3").

10 ביום 15/01/15 - הוא חייב לתובע סך של 20,000 ₪ (להלן: "מסמך 4").

11 ביום 01/09/15 - הוא חייב לתובע סכום של 150,000 ₪ (להלן: "מסמך 5" / "חשבון
12 חתום").

13 ביום 01/09/15 - "בנוסף על החתום" בין הצדדים "יש להוריד 8,500 ₪ (מחוק) תיקון
14 חשבון בנינו" (להלן: "מסמך תיקון החשבון"). צילום מסמך תיקון החשבון צורף לתצהיר
15 הנתבע בלבד (נספח ב').

בית משפט השלום בצפת

ת"א 18-02-2123 מדר נ' סבן

תיק חיצוני:

- 1 4. ביום 4/3/18 הגיש הנתבע בקשת רשות להתגונן כנגד התביעה. בתצהיר שתמך בבקשה,
2 הודה הנתבע בין השאר, בדבר קבלת ארבע הלוואות המתועדות במסמכים 1-4 הנ"ל, בסך
3 כולל של 120,000 ₪ (להלן: "סך כל הלוואות"). לטענת הנתבע בבקשה למתן רשות
4 להתגונן, בין שאר טענותיו, נותר חייב לתובע בסה"כ סך כולל של 77,900 ₪.
- 5 5. יומיים אחר כך הגיש התובע בקשה למתן פסק דין חלקי כנגד הנתבע לחייבו בתשלום סך
6 של 77,900 ₪, סכום החוב בו מודה הנתבע כמפורט לעיל.
- 7 6. במסגרת החלטה מיום 17/3/18 דחיתי הבקשה למתן פסק דין חלקי ומצאתי לנכון ליתן
8 לנתבע רשות להתגונן כנגד התביעה, בכפוף להפקדת סך 85,000 ₪ בקופת בית המשפט
9 (להלן: "כספי הפיקדון").
- 10 7. בהתאם להסכמת הצדדים במסגרת ישיבת קדם משפט מיום 15/10/18, הוריתי להעביר
11 אל התובע סך של 77,900 ₪ מתוך כספי הפיקדון. בהחלטה בדיון מיום 26/5/19 הוריתי
12 לאור הסכמת הנתבע, כי יתרת כספי הפיקדון תועבר לתובע.
- 13 8. ביום 16/9/19 ובמסגרת חילוף גברי בייצוגו, הגיש הנתבע בקשה לסילוק התביעה על הסף
14 בהסתמך על חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, תשנ"ג-1993 (להלן: "חוק הסדרת
15 הלוואות") ולחילופין לבטל ישיבת ההוכחות הקבועה לצורך השלמת ההליכים המקדמיים
16 מטעמו. הבקשה לסילוק התביעה על הסף נדחתה, בין השאר לאור הודאתו של הנתבע כי
17 נותר חייב כספים לתובע. כך גם נדחתה בקשתו הנוספת של הנתבע לביטול ישיבת
18 ההוכחות ולהשלמת ההליכים המקדמיים.

הפלוגתאות בתמצית

- 19
- 20 9. לטענת התובע, בשל קשרי חברות עם הנתבע ובני משפחתו, הסכים לסייע לנתבע שנקלע
21 לקשיים כלכליים. לטענת התובע, הנתבע הבטיח להחזיר החוב כאשר יסתיימו ההליכים
22 המשפטיים בהם היה מעורב. לשיטת התובע, הוא סמך על הנתבע כי ישיב לו כספי
23 הלוואה באשר ידוע כי הנתבע אדם בעל ממון אשר עוסק בנכסים ונדל"ן ובעלותו מלון
24 בצפת. אולם, בשל התחמקות הנתבע לפרוע חובו גם שנה לאחר שהסתיימו ההליכים
25 המשפטיים, נאלץ להגיש התביעה כאן.
- 26 10. לטענת הנתבע, התובע הידוע כמלווה בריבית בשוק האפור, ניצל מצב כלכלי אליו נקלע
27 והציע לו הלוואה בריבית מופרזת בשיעור של 4% לחודש, מבלי שהחתים אותו מעולם על
28 הסכם הלוואה כנדרש בחוק להסדר הלוואות.

בית משפט השלום בצפת

ת"א 2123-02-18 מדר נ' סבן

תיק חיצוני:

11. 1 לטענת הנתבע, הוא הודה בחוב נשוא מסמכים 1-4 הנ"ל בסך של 120,000 ₪, אולם בפועל
2 קיבל מהתובע סך כולל של 110,400 ₪ בלבד לאחר שהתובע גבה לעצמו הריבית בעבור
3 חודשיים מראש.
12. 4 לטענת הנתבע, ביום 1/9/15 החתים אותו התובע על מסמך 5 המסכם החוב שהצטרב והגיע
5 לסך של 150,000 ₪ בגין ההלוואות הנ"ל (מסמכים 1-4) בסך 120,000 ₪ (קרן) ובתוספת
6 סך של 30,000 ₪ ריבית על הקרן.
13. 7 לטענת הנתבע, מסמך 5 אינו התחייבות בגין הלוואה נוספת אלא מסמך סיכום תקופתי של
8 כלל החוב כולל ריבית עד לאותו מועד.
14. 9 לטענת הנתבע בתצהירו, נכון ליום הגשת התביעה, נותר חייב לתובע סך של 77,900 ₪
10 בלבד.
15. 11 בתשובת התובע לבקשת הנתבע להתגונן אשר הוגשה בהתאם להחלטה מיום 5/3/18, נטען
12 כי כלל לא גבה ריבית מהנתבע, בשל קרבתם המשפחתית; כי אין בסיס לטענת הנתבע
13 לתשלום כספים במזומן ובהמחאה באמצעות עו"ד פריד; וכי הנתבע חייב לו את מלוא
14 סכום התביעה. לטענת התובע, מסמך תיקון החשבון הוא ההוכחה לקיומה של ההלוואה
15 בסך 150,000 ₪ בגינה התחייב הנתבע בהתאם למפורט במסמך 5.
16. 16 לתגובת הנתבע לתשובת התובע, צורף העתק קבלה מיום 12/05/15 שניתנה לעו"ד פריד
17 כנגד תשלום הסך של 12,000 ₪ (נספח א' לתגובה). הקבלה הוצאה ע"י חברה בשם "רמ -
18 אע פיננסים - זיכיונות ונדל"ן בע"מ" (להלן: "החברה"), חברה שהנה בבעלות אחיו של
19 התובע (נספח ב' לתגובה).

ראיות ועדויות

17. 21 התובע, הנתבע ומר שי סבן (להלן: "שי") בנו של הנתבע ועד ההגנה, העידו ונחקרו לפניי
22 בחקירה נגדית על תצהיריהם, בדיון שהתקיים ביום 02/10/19. יוער כי תצהירי הנתבע ושי
23 היו אלה אשר תמכו בבקשה למתן רשות להתגונן כנגד התביעה.
18. 24 בהחלטה מיום 3/10/19, בהתאם להסכמות הצדדים במסגרת דיון ההוכחות הנ"ל, פנה בית
25 המשפט לעו"ד יצחק פריד (להלן: "עו"ד פריד") בשאלות הנוגעות לנסיבות קבלת תשלום
26 מיום 12/5/15.
19. 27 תשובת עו"ד פריד הוגשה לתיק ביום 06/10/19 ואליה צורף עותק המחאת זכות מטעם
28 הנתבע ועליה קבלת תשלום מאת התובע בחתימתו.
20. 29 הצדדים הגישו סיכומים בכתב.

בית משפט השלום בצפת

ת"א 18-02-2123 מדר נ' סבן

תיק חיצוני:

דיון והכרעה

- 1
- 2 21. אין חולק כי הנתבע קיבל מהתובע כספים בהלוואה בסכומים שונים בתאריכים שונים,
- 3 והתחייב בגינם. אין חולק כי במסגרת ההליך כאן שילם הנתבע לתובע סך של 85,000 ₪.
- 4 22. המחלוקת כאן נסובה באשר לסכום הכספים בגינם התחייב הנתבע ולנסיבות קבלת
- 5 הכספים, נסיבות אשר מהן ייגזרו הזכויות והסעדים העומדים להם בדיון.
- 6 23. בכדי להכריע בסכסוך שלפני, אדרש לברר השאלות הבאות:
- 7 ראשית, אברר האם ענייננו בתביעת חוב על פי הסכם ובכפוף לדיון הכללי כטענת התובע או
- 8 שמא בנסיבות מתן ההלוואות יש להחיל התנאים הקבועים בחוק הסדרת הלוואות, כטענת
- 9 הנתבע;
- 10 שנית, יש לקבוע מהו סכום ההלוואות שקיבל הנתבע מהתובע ומהי יתרת חוב הנתבע
- 11 לתובע;
- 12 לבסוף ובהתאם למסקנות אליהן אגיע לעניין הדיון הרלוונטי, אכריע בשאלת הסעד הראוי.
- 13 24. אקדים מאוחר למוקדם ואציין כי לאחר שבחנתי טענות הצדדים והתצהירים על
- 14 נספחיהם, ולאחר ששמעתי ושקלתי באופן בלתי אמצעי העדויות לפניי, הגעתי למסקנה
- 15 כי יש לקבל התביעה בחלקה. אפרט.
- 16 המסגרת הנורמטיבית
- 17 25. חוק אשראי הוגן, תשנ"ג-1993, המוכר יותר בשם חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות
- 18 התשנ"ג - 1993 ה"ל, חוקק במטרה להגן על לווים והוא נועד להתמודד עם תופעת ריביות
- 19 הנשך ב"שוק האפור".
- 20 "מוצע לקבוע בחוק שיעור מרבי לריבית בהלוואות שאינן בנקאיות, ובדרך זו,
- 21 למנוע ממלוים שאינם תאגיד בנקאי מורשה ומפוקח, לנצל את מצוקתם של
- 22 צרכנים שאינם בעלי כוח מיקוח, ועקב כך מסכימים ללוות כספים בתנאים בלתי
- 23 סבירים" (ראו: הצעת חוק הסדר הלוואות חוץ-בנקאיות, תשנ"ד-1993, ה"ח
- 24 2172, בעמ' 116; א' וינרוט ב' מדינה דיני הלוואות - הגנה על הלווה במשפט
- 25 בישראל (2000), בעמ' 59; ע"א (ת"א) 13801-02-13 פרי ליילי ליה נ' דרור צזנה
- 26 ((14.08.14)).
- 27 26. סעיף 1 לחוק הסדר הלוואות קובע תחולת החוק במקרה של "לווה" - יחיד המקבל הלוואה
- 28 "מ"מלווה" שהינו "מי שנותן הלוואה, וכן מי שעוסק בהפעלת מערכת לתיווך באשראי".

בית משפט השלום בצפת

ת"א 18-02-2123 מדר נ' סבן

תיק חיצוני:

- 1 מכאן שהחוק חל לגבי הלוואות הניתנות ליחידים, מאת גורמים שאינם מוסדות בנקאיים
2 בפיקוח.
- 3 27. בענייננו, אין חולק כי הנתבע הינו "לווה". בהתאם לסעיף ההגדרות בחוק לפיו כל נותן
4 הלוואה הינו בגדר "מלווה" ככל שאינו תאגיד בנקאי, אין חולק כי התובע הינו "מלווה"
5 על פי החוק.
- 6 סייג לתחולת החוק נקבע בסעיף 15(א), וזו לשונו (הדגשות שלי, ר"פ):
- 7 15. (א) הוראות סעיפים 2, 3, 5(ב)-ו(ג)1-ו(2), 6(ב)-ו(ג)1-ו(2) ו-7, לא
8 יחולו על מלווה יחיד שנתן הלוואה שלא דרך עיסוק; לעניין זה יראו מלווה שנתן
9 הלוואה למי שאינו קרוב משפחתו כמי שנתן הלוואה דרך עיסוק, אלא אם כן
10 הוכיח המלווה אחרת; לעניין סעיף קטן זה, "קרוב משפחה" - בן זוג, הורה,
11 הורה הורה, בן או בת ובני זוגם, אח או אחות וילדיהם, גיס, גיסה, דוד או דודה
12 וילדיהם, חותן, חותנת, חם, חמות, חתן, כלה, נכד או נכדה, לרבות חורגים.
- 13 28. ההלכה הפסוקה קובעת כי מי שנתן הלוואה, יראו אותו כנותן הלוואה בדרך עיסוק, אלא
14 אם יוכיח שלא כך הדבר. במילים אחרות - נטל ההוכחה על הטוען לתחולת סעיף 15(א)
15 בחוק, היא על הנותן הלוואה גם אם היא חד פעמית. (ראו: ע"א (מחוזי ת"א) 4003/07 בס
16 נ' אריה, (21.01.09) אשר אושר ברע"א 2132/09 אריה נ' בס, (08.07.09) בבית המשפט
17 העליון (להלן: "פס"ד בס").
- 18 האם חל החוק על התובע?
- 19 29. לטענת הנתבע, התובע ידוע כמלווה בריבית, זהו עיסוקו ובמסגרת זו ניתנו לו ההלוואות.
20 הנתבע העיד כי ביקש מהתובע סך של 120,000 ₪, סכום שחולק לארבע הלוואות נפרדות
21 (עמ' 23 ש' 11) שניתנו לו במזומן לאחר קיזוז 4% ריבית, בהסכמתו (עמ' 24 ש' 5: "יש לי
22 ברירה? מגיע לו, קיבל. הייתי צריך כסף").
- 23 30. התובע העיד בדיון כי בעברו עבד כשכיר בחברה הנ"ל, חברה הרשומה על שם אחיו ועוסקת
24 במתן הלוואות וניכיון שיקים (עמ' 9 ש' 10-24). לטענתו, ההלוואות ניתנו לנתבע במזומן
25 מכספו שלו. לטענתו מדובר בכספים שהוא עצמו קיבל מחברים ומשפחה (עמ' 13 ש' 24-
26 28). לשיטת התובע אין להחיל במקרה כאן את הוראות חוק הסדרת הלוואות בנסיבות
27 בהן הלווה הכספים לנתבע במסגרת יחסי חברות וקרבה משפחתית. ר' עדות התובע עמ'
28 14 ש' 1-2:

בית משפט השלום בצפת

ת"א 2123-02-18 מדר נ' סבן

תיק חיצוני:

- 1 ת. ... הוא בא והתחנן לעזרההוא קנה את מלון יאיר בצפת והסתבך
2 עם היכולת לגמור את העסקה. הוא ביקש עזרה, לא יותר לא פחות.
3הוא משפחה, הבן שלו אוכל אצלי בבית. עזרה נטו.
- 4 כן ראו עדות התובע, עמ' 15 ש' 8-11 :
- 5 ש. למה לא כתבת הסכם הלוואה ברור
6 ת. כי זה היה חברי
7 ש. למה לא כתבת שאתה נותן לו הלוואה ולא בצורה כזאת של "אני חייב"
8 ת. נתתי לו הלוואה חברית משפחתית, נקודה
- 9 31. בחקירה נגדית בדיון, לא הצליח התובע להסביר הקשר המשפחתי בינו ובין הנתבע ולמעשה
10 התברר כי לא עלה בידי התובע להוכיח טענתו לקרבה המשפחתית (עמ' 20 ש' 16-21):
- 11 ש. טענת גם בתצהיר וגם בעדותך שאתה והנתבע קרובי משפחה
12 ת. כן
13 ש. תוכל להסביר לי איך בדיוק
14 ת. זה משהו שקשור דרך אשתו.. אני לא זוכר. אבא שלי אמר לי שיש לנו
15 קרבה משפחתית
16 ש. ז"א הוא דוד שלך
17 ת. לא, הוא לא דוד ראשון
- 18 32. אציין כי הנתבע הרבה בטענות ומאמצים להוכיח כי עיסוקו של התובע במתן הלוואות,
19 לרבות חקירת התובע באשר למקור הכנסתו, למקור כספי הלוואה ובנוגע לבקיאותו
20 בעסקי חלפנות וניכיון שיקים. בנוסף הביא עמו הנתבע לדיון ההוכחות ראיות אותן לא
21 אישרתי להגיש בשל החריגה מסדרי הדין (ר' עמ' 17 בפרוטוקול).
- 22 33. ויודגש, בהתאם לסעיף 15(א) לעיל, רק הוכחת קרבה משפחתית בין הצדדים, כקבוע בחוק,
23 היא שתספור החזקה כי המלווה הלווה ללווה על דרך עיסוקו.
- 24 34. ואכן, התובע חזר לאורך ההליך על גרסתו שמדובר בהלוואת כספים לקרוב משפחה. ככל
25 שהיה מוכיח טענתו זו, היה נכנס לגדרי החריג שבסעיף 15(א), לא היה חל עליו החוק והוא
26 היה פטור מעריכת הסכם הלוואה בכתב כמתחייב לצד הוראות נוספות. אולם, והגם
27 שמהעדויות עולה כי הייתה היכרות קרובה בין התובע ובין שי, מעדות התובע שהובאה

בית משפט השלום בצפת

ת"א 18-02-2123 מדר נ' סבן

תיק חיצוני:

- 1 לעיל, אני מגיע למסקנה כי לא עלה בידי התובע להוכיח קשר משפחתי עם הנתבע הלווה,
 2 בהתאם להגדרת "קרוב משפחה" המפורטת בסעיף 15(א) האמור ולא עלה בידי לסתור
 3 החזקה בדבר יחסי לווה-מלווה בינו ובין הנתבע, גם בכל דרך אחרת.
- 4 למיותר לציין כי התובע לא הוכיח ולו ברמה הלכאורית, מקור הכספים אותם הלווה
 5 לנתבע (אסמכתאות בנקאיות וכו').
- 6 **35. סיכום ביניים** - לאור המפורט לעיל הגעתי למסקנה לפיה התובע לא עמד בנטל הרובץ עליו
 7 להוכחת היותו מלווה שנתן הלוואה שאינה בדרך עיסוק. התובע נתן לנתבע שאינו "קרוב
 8 משפחה" כקבוע בחוק, מספר הלוואות ומשכך, **ענייננו בתובע שהוא "מלווה" על פי החוק**
 9 **להסדרת הלוואות חוץ בנקאיות.**
- 10 לאור מסקנה זו, יפורטו הוראות חוק ההלוואות הרלוונטיות לעניין כאן.
- 11 **36. בהתאם לסעיפים 2 ו-3 לחוק**, על המלווה לדאוג לעריכת מסמך חוזה הלוואה בכתב המעיד
 12 על ההלוואה, בו יפורטו כל פרטי ההלוואה: שמות הצדדים, סכום ההלוואה, הסכום
 13 שקיבל הלווה בפועל, תקופת ההלוואה, סכומי התשלומים לפירעון ההלוואה ומועד, תוך
 14 התייחסות לסכום ההלוואה והריבית לגבי כל תשלום לפי הידוע בעת חתימת החוזה.
- 15 **37. סדרי הדין** להגשת תביעה לפירעון ההלוואה על ידי המלווה נקבעו בסעיף 8 לחוק, לפיו כדי
 16 שמלווה יוכל לתבוע לווה, עליו לצרף את חוזה ההלוואה, ובו הפרטים הקבועים בחוק. על
 17 פי ההלכה הפסוקה, מדובר בתנאי סף מהותי שעל המלווה לעמוד בו בטרם תיבחן תביעתו
 18 לגופו של עניין.
- 19 **38. בפס"ד בס**, דן בית המשפט באריכות בשאלת יישומו של החוק בכלל, ובדרישת סעיף 8
 20 בפרט וקבע (בס' 20 לפסה"ד) כי בהתאם לסעיף 8 לחוק, המסמך היסודי שעל מבקש
 21 הביצוע לצרף ולהציג הינו חוזה ההלוואה. **חוזה ההלוואה הוא זה שיוצר את חיוב הנתבע**
 22 **במסגרת עסקת היסוד, ובהעדרו, לכאורה לא קמה עילה לפי עסקת היסוד. בעניין בס,**
 23 דחה בית המשפט את תביעת המלווה בשל אי עמידה בדרישות החוק ונוכח מחלוקות
 24 הצדדים בשאלה האם בכלל ניתנה הלוואה בגינה הוגשה התביעה. יחד עם זאת, ציין בית
 25 המשפט שם (הדגשות שלי, ר"פ):
- 26 **"ייתכנו מקרים ובהם אין מחלוקת בין הצדדים שאכן ניתנה ההלוואה אלא**
 27 **שחולקים הם על תנאיה. במקרה שכזה אכן יכול ולא יהיה בהעדר מסמך**
 28 **בכתב משום שלילת זכותו של המלווה להיפרע. לכן ייתכן והמלווה יוכל**
 29 **להשלים את החסר בתצהירו, ובלבד שאכן אין חולק כי ניתנה אותה הלוואה**
 30 **שפירעונה מתבקש".**

בית משפט השלום בצפת

ת"א 18-02-2123 מדר נ' סבן

תיק חיצוני:

39. הנה כי כן מן הפסיקה עולה, כי לא בכל מקרה ניתן לשלול השבת כספי הלוואה רק בשל העדר הסכם הלוואה בכתב, כטענת הנתבע. בפרט בענייננו, כאשר אין מחלוקת שאכן ניתנו הלוואות. המחלוקת כאן הנה באשר לסך הלוואות והסכומים בגינם התחייב הנתבע כלפי התובע.

5 סכום הלוואות

40. אין מחלוקת כי הנתבע התחייב להשיב לתובע סך של 120,000 ₪ במסגרת אותן ארבע הלוואות נפרדות (מסמכים 1-4) אשר את תמורתן התחייב להשיב במועד לא ידוע (לעיל ולהלן: "סך הלוואות"). הנתבע העיד בדיון (ר' עמ' 21 ש' 16-15 ובעמ' 23 ש' 11-9):

9 ש. כמה לוויית ממנו

10 ת. 120 אלף ₪ בלבד

11

12 ש. לפי מה שאני מבין ממך, לא ידעת מההתחלה שאתה רוצה את כל הסכומים. כל פעם שהיית צריך באת ולקחת, נכון

14 ת. ביקשתי 120, אמרתי לו שהייתי צריך 120 אבל לא לקחתי את הכל ביחד - 20, 20, 40, 40.

41. המחלוקת - הסך של 150,000 ₪ נשוא מסמך 5 עליו חתם הנתבע ביום 1/9/15 ולפיו הוא חייב לתובע "סכום של 150,000 ₪ - מאה חמישים אלף שח.". לטענת התובע, מסמך 5 הינו הוכחה להלוואה נוספת על סך הלוואות, ומשכך מסתכם חובו של הנתבע לכדי סך כולל של 270,000 ₪, הוא סכום התביעה כאמור.

42. לטענת הנתבע (ס' 2 בסיכומיו) לא קיבל מעולם הלוואה נוספת בסך 150,000 ₪ אלא מדובר ב"יישור קו" או גילום סך הלוואות בתוספת ריבית בשיעור 4% כפי תנאי התובע, ובקיצוץ תשלומי ריבית קודמים.

23 ר' עדות הנתבע בחקירה נגדית בדיון, עמ' 22 ש' 16-11 ובעמ' 23 ש' 22-16:

24 ב- 1.9 הוא בא אליי הביתה ואמר לי שהחשבון שלי הולך וגודל
25 ושהוא בלחץ, ושהוא רוצה עוד 30,000 ₪ ריבית על הסכום של ה-120
26 אלף ₪ האלה. לא הייתה לי ברירה, נתתי לו אותם ובנוסף הוסיף לי
27 עוד 30,000 ₪ על ה-120 אלף ₪ האלה והגעתי ל-150. אמרתי לו חתמתי
28 על 120 אלף ₪, מצאתי חתיכת נייר באוטו. הוא רשם עליה, אח"כ
29 הוא אולי התחרט ומחק, אמר לי שברגע שאני אשלם לו את הכסף

בית משפט השלום בצפת

ת"א 2123-02-18 מדר נ' סבן

תיק חיצוני:

- 1 הוא ימחק את הכל, איך ייתכן שהוא יוסיף לי עוד כסף אם 8 חודשים
2 אני לא משלם לו?
3
- 4 ת. ... כמו שאמרתי קודם, ה-150 כולל את ה-120 וזה לא בנוסף ל-120
5 ש. כלומר אתה רוצה להגיד שבזמן שאתה חייב אולי 100 אלף ₪ אתה מוכן
6 לחתום על עוד 150
7 ת. לא, למה שאני אחתום. הוא בא באותו יום ולחץ אותי שהוא רוצה עוד
8 ריבית של 30 אלף ₪ על הסכום הזה
9
- 10 43. עדות שי בחקירה נגדית בדיון תומכת בעדות הנתבע, עמ' 24 ש' 23-25:
- 11 ש. על הנסיבות בהן נערכו המסמכים, אתה יודע משהו
12 ת. כן, אני יודע שאבא שלי לוהה 120 אלף ₪ וגם רפי אמר לי את זה. הוא
13 בא אליי כמה פעמים ואמר שאסגור את העניין ב-150 אלף ₪ ונסגור
14 את התיק
15
- 16 44. במחלוקת שלפניי מצאתי להעדיף גרסת הנתבע באשר לנסיבות עריכת וחתימת מסמך 5,
17 בהיותה מפורטת, סדורה והגיונית.
- 18 ראשית, הנתבע הודה בסכום ההלוואות הנ"ל (120,000 ₪) ולהסכמתו לתנאי של החזר
19 הקרן בתוספת ריבית חודשית של 4%. סכום הריבית בחישוב מיום קבלת הכסף בכל אחת
20 מ-4 ההלוואות ועד ליום 1/9/15 עומד על סך של 41,600 ₪. אם נקבל טענת הנתבע לקיזוז
21 סך של 9,600 ₪, הריבית לחודשיים מראש שהופחתה מכספי כל הלוואה (ס' 9 בתצהיר
22 הנתבע, טענה הנתמכת לכאורה בנוהג קיזוז עמלה מסכום המזומן בעסקי החלפנות לפי
23 עדות התובע עמ' 18 ש' 8-11), מתקבלת יתרת חוב של 32,000 ₪ בעבור ריבית בלבד. (ר'
24 גם עדות שי, עמ' 25 ש' 3-5).
- 25 45. לאור החישוב לעיל, סבירה בעיניי יותר גרסת הנתבע שהייתה עקבית לאורך ההליך, לפיה
26 ביום 1/9/15 נערך ונחתם "חשבון" המסכם מצב חוב הנתבע בגין סך ההלוואות לאותו מועד
27 על סך 150,000 ₪ סכום המורכב מסך של 120,000 ₪ שהנו קרן סכומי ההלוואות, בתוספת
28 סכום מעוגל בסך של 30,000 ₪, שהנו סכום הריבית על הקרן (לעיל ולהלן: "החשבון
29 החתום").
- 30 46. שנית, מסמך תיקון החשבון מיום 1/9/15 הינו כלשונו - "תיקון החשבון" "בנוסף על
31 החתום" בחשבון החתום.

בית משפט השלום בצפת

ת"א 18-02-2123 מדר נ' סבן

תיק חיצוני:

- 1 מסמך זה, לטעמי, הינו ראייה לכך כי הצדדים ערכו "חשבון", בבחינת "יישור קו" שנעשה
2 באותו יום ונרשם במסמך 5 לגבי מצב חובו המצטבר של הנתבע בגין סך ההלוואות.
- 3 שלישית, מעיון במסמכים 1-5, עולה כי נוסח ההתחייבות בהם שונה. כך, בכל אחד
4 מהמסמכים 1-4 הנוסח זהה לפיו הנתבע חייב לתובע (20,000 / 40,000) ₪. במסמך 5 הנוסח
5 שונה ולפיו הנתבע חייב לתובע סכום של 150,000 ₪. המילה "סכום" תומכת בטענות
6 הנתבע כי מדובר בסיכום של סכומי ההלוואות הנ"ל וכי נעשה מעין "חשבון מסכום" ע"י
7 התובע.
- 8 כמו כן לא מצאתי בטענות התובע הסבר מספק בנוגע לנסיבות מתן הלוואה נטענת בסכום
9 של 150,000 ₪ בתאריך 1/9/15. זאת להבדיל מתמימות דעים בין הצדדים, באשר לנסיבות
10 הקודמות של מתן סך ההלוואות הנ"ל.
- 11 בנוסף ועל יסוד מבחן ההיגיון ומבחן השכל הישר, אין זה סביר בעיני, מתן הלוואה ללווה
12 יחיד ופרטי בסכום נוסף העולה על סך ההלוואות הנ"ל, סכום גבוה בכל קנה מידה, שלטענת
13 התובע (המלווה) גם אחרי 10 חודשים מאז שניתנו, לא נפרע עדיין כל סכום בגינן, למעט
14 הסך של 8,500 ₪ המופיע (ומחוק) על מסמך תיקון החשבון הנ"ל.
- 15 סיכום ביניים - המסקנה אליה הגעתי היא שלא הוכח מתן הלוואה בסכום נוסף של
16 150,000 ₪. הגעתי למסקנה לקבל טענת הנתבע כי מסמך 5 הינו התחייבות הנתבע לתשלום
17 סכום כולל של 150,000 ₪, המשקף מצב חובו של הנתבע בגין סך ההלוואות והריבית אותה
18 דרש התובע בגין ההלוואות.
- 19 תשלומי הנתבע להחזר החוב
- 20 אין חולק כי במסגרת ההליך כאן שילם הנתבע לתובע סך של 85,000 ₪, כמפורט לעיל
21 בפרק העובדות.
- 22 הנתבע הצהיר (ס' 9 לתצהירו) והעיד בדיון (עמ' 22 ש' 6-7) כי עובר להגשת התביעה שילם
23 לתובע סך של 42,100 ₪ לפי הפירוט הבא: סך של 12,000 ₪ באמצעות עו"ד פריד מחשבון
24 נאמנות (נספח א בתצהיר הנתבע); סך של 8,500 ₪ שילם לתובע ביום 1/9/15 (ר' תיקון
25 חשבון, נספח ב' בתצהיר הנתבע); סך של 12,000 ₪ שילם במזומן בשלוש הזדמנויות שונות
26 ("...6, 3 ו-3 במזומן ואין לי קבלה, הוא אף פעם לא היה נותן לי קבלה"), וסך של 9,600 ₪
27 הוא סכום הריבית שהופחתה בפועל מכספי סך ההלוואות.
- 28 לעניין התשלום בסך של 12,000 ₪ - כאמור בפרק הראיות לעיל, בתשובה לפניית ביהמ"ש
29 בהתאם להסכמת הצדדים בדיון ההוכחות, הגיש עו"ד פריד לתיק ביהמ"ש ביום 6/10/19

בית משפט השלום בצפת

ת"א 2123-02-18 מדר נ' סבן

תיק חיצוני:

- 1 הודעתו לפיה על פי הוראת הנתבע אשר ניתנה במסגרת המחאת זכות מיום 11/5/15, מסר
2 לידי התובע סך של 12,000 ₪ בהמחאה לפקודת החברה.
- 3 בהתאם להודעת עו"ד פריד והאסמכתא שצורפה לה, מדובר בסכום שהוחזק בנאמנות
4 במסגרת פס"ד בתיק בו היה הנתבע מיוצג ע"י עו"ד פריד. ההמחאה נמסרה לידי התובע
5 אשר אישר בחתימתו קבלת השיק.
- 6 .53 התובע לא הצליח להביא הסבר מניח את הדעת בנוגע לסכום זה ומדוע שולם לחברה
7 והסתפק באמירות סתמיות בעדותו בדיון (עמ' 15 ש' 15-28) כי מדובר ב"צ'ק שלא רלוונטי
8 לכלום" ובהודעתו מיום 13/10/19 לפיה אין לתשלום זה קשר לחוב הנטען. התובע לא טרח
9 להביא עדות או ראיה מטעם החברה בנוגע לנסיבות קבלת התשלום ולקשר בינה ובין
10 הנתבע ומדוע על הנתבע לשלם סכום זה לחברה.
- 11 עניין זה פועל לחובתו של התובע בהתאם לכלל של הימנעות צד מלהביא ראיה או עדות
12 אשר תתמוך בטענתו. מדובר בחברה אשר רשומה ע"ש אחיו של התובע. התובע עצמו עבד
13 בחברה, הודה כי היה מעורב בהוצאת חשבוניות (ר' עמ' 18 ש' 17-18) וחזקה כי ראיות אלו
14 היו בהישג ידו.
- 15 .54 כך שנותרנו עם גרסת הנתבע בלבד, גרסה המתיישבת גם עם ההיגיון וסדר הדברים ואני
16 מעדיף גרסה זו על טענות התובע. מכאן שיש לזקוף התשלום לחברה כתשלום אשר ביצע
17 הנתבע כתשלום על חשבון חובו לתובע, תשלום בסך של 12,000 ₪.
- 18 .55 לעניין התשלום במזומן בסך של 8,500 ₪. סכום זה נרשם במסמך "תיקון חשבון" הנ"ל.
19 לטענת הנתבע בעדותו בדיון (עמ' 22 ש' 9-10) מדובר בתשלום על חשבון חוב הריבית בגין
20 ההלוואות.
- 21 בחקירה נגדית בדיון העיד התובע כי אכן קיבל סכום זה מהנתבע, עמ' 18 ש' 24-29 :
- 22 ת. זה כתב שלי. הוא ביקש, נתתי לו. הוא נתן לי 8500 אמר לי...
23 ש. בוא נבין מתי ואיך...
24 ת. לא זוכר. זה כתב יד שלי אבל אני זוכר שהעו"ד הסביר לי, שאל אותי
25 מה זה אמרתי לו שכנראה הוא נתן לי ורשמתי על נייר
26
- 27 .56 כעיקרון תשובות התובע בעניין זה היו מתחמקות ובלתי מהימנות לחלוטין. על כן אעדיף
28 גרסת הנתבע ואני קובע כי במסגרת תשלומי הנתבע בעבור סך ההלוואות, יש לכלול תשלום
29 בסך של 8,500 ₪, המתועד במסמך תיקון חשבון מיום 1/9/15.

בית משפט השלום בצפת

ת"א 2123-02-18 מדר נ' סבן

תיק חיצוני:

- 1 57. לא כך בעניין הטענה לתשלום במזומן בסך של 12,000 ₪. טענה זו לא הוכחה ע"י הנתבע, 2
לא פורטו מועדי תשלום, נסיבות תשלום וכו' והתובע לא הודה בקבלת כספים אלו. על כן 3
טענה זו של הנתבע, נדחית.
- 4 58. לאור המסקנה לעיל כי על התביעה כאן חל חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, מתייתר 5
הצורך לדון בקיזוז ריבית שלא במסגרת החוק, ואין נפקא מינה אם הסכים הנתבע כטענתו 6
לתנאי ריבית בשיעור 4% או שלא נגבתה ריבית כלל כטענת התובע.
- 7 יתרת החוב בראי החוק
- 8 59. כאמור, ההוראה הקבועה בסעיף 8 לחוק הסדרת הלוואות המחייבת צירוף הסכם הלוואה 9
הכולל את כל הפירוט הנדרש בחוק, הינה הוראה מהותית ואי עמידה בהוראה זו משמעה 10
כי לא ניתן יהא להיפרע מן ההלוואה. אולם, דברים אלו נכונים מקום שלא הוכחה עסקת 11
היסוד.
- 12 60. כפי שפורט בפרק המישור הנורמטיבי לעיל, ההלכה הפסוקה קובעת כי אם הוכחה עסקת 13
היסוד, אין מקום לשלול השבה.
- 14 כאשר הלווה מודה בקבלת ההלוואה וסכומה הוכח, בתי המשפט לא נמנעו מהשבת סכום 15
הקרן, אולם נמנעו מפסיקת הריבית המוסכמת כאשר המלווה לא עמד בתנאי סעיף 8 לחוק.
- 16 61. בהתאם לסעיף 9(ב) לחוק, מוסמך ורשאי בית המשפט לצוות על השבת כל סכום שקיבל 17
לווה ממלווה שלא בהתאם להוראות החוק, וכן ליתן כל הוראה אחרת שימצא אותה 18
צודקת.
- 19 ראו: ע"א (ת"א) 13801-02-13 פרי לילי ליה נ' דרור צזנה (14.08.14).
- 20 62. בנסיבות ענייננו, סברתי כי על אף העדר מסמך בכתב ואי עמידה של התובע בחובת גילוי 21
פרטי ההלוואה, אין זה המקרה בו יש לדחות את תביעת המלווה על הסף. הוכח בפניי 22
בהתאם למאזן ההסתברויות הנדרש בהליך האזרחי, כי הסך של 120,000 ₪ הוא סכום 23
קרן ההלוואות. הנתבע מודה שלוה סכום זה מהתובע, כאשר לטעמי ובכל הנוגע לניכוי 24
מראש סך של 9,600 ₪ מן הסכום הנ"ל בגין ריבית, לא עמד הנתבע בנטל ההוכחה הנדרש 25
ממנו בעניין זה.
- 26 יובהר כי עצם הדיון המפורט בסעיף 44 לעיל, איננו מהווה "הוכחה" ע"י הנתבע כי הסכום 27
הנ"ל נוכח מראש ע"י התובע. מדובר בטענה אשר נידונה בהקשר אחר (שאלת מתן הלוואה 28
נוספת בסך של 150,000 ₪) ולצורך חישוב כללי בלבד.

בית משפט השלום בצפת

ת"א 18-02-2123 מדר נ' סבן

תיק חיצוני:

- 1 63. לאור האמור, יש מקום להורות על השבת הקרן מיום קבלת הכספים, בצירוף הפרשי
2 הצמדה וריבית כחוק מאותו יום ועד יום התשלום בפועל, על פי הפירוט שלהלן:
- 3 התחייבות מיום 12/11/14 לתשלום 40,000 ₪ (מסמך 1) משוערך להיום - 42,339 ₪
4 התחייבות מיום 30/11/14 לתשלום 40,000 ₪ (מסמך 2) משוערך להיום - 42,194 ₪
5 התחייבות מיום 13/01/15 לתשלום 20,000 ₪ (מסמך 3) משוערך להיום - 21,113 ₪
6 התחייבות מיום 15/01/15 לתשלום 20,000 ₪ (מסמך 4) משוערך להיום - 21,112 ₪
7 סך ההלוואות משוערך מיום קבלתן ועד ליום מתן פסק הדין - 126,758 ₪
- 8 64. בניכוי תשלומים ששולמו, מיום ביצוע כל תשלום ותשלום ועד היום:
9 תשלום 12,000 ₪ באמצעות עו"ד פריד ביום 12/05/15, משוערך להיום - 12,793 ₪
10 תשלום 8,500 ₪ במזומן ביום 1/9/15, משוערך להיום - 8,916 ₪
11 תשלום 85,000 ₪ פיקדון בתיק ביהמ"ש בשני תשלומים:
12 77,900 ₪ הועברו לתובע ביום 15/10/2018, משוערך להיום - 79,053 ₪
13 7,100 ₪ הועברו לתובע ביום 26/5/2019, משוערך להיום - 7,119 ₪
14 יתרת חוב הנתבע לתובע בגין סך ההלוואות, משוערך ליום מתן פסק הדין - 18,877 ₪.
- 15
- 16 65. בשולי ההכרעה, ובהסתמך על טענת התובע לאורך ההליך כי הלווה הסכומים לנתבע מבלי
17 לחייבו בריבית, אעיר כי הייתי מגיע לאותה תוצאה באשר ליתרת החוב לו היה התובע
18 מודה מלכתחילה כי נתן לנתבע ההלוואות בדרך עיסוק. במקרה שהיה עולה בידי התובע
19 להוכיח טענתו הנ"ל, היה פטור התובע מהוראות חוק הסדר הלוואות בהתאם לסעיף 15(ה)
20 לחוק (הוסף בתיקון מס' 5 לחוק, תשע"ז-2017), לפיו:
21 **"הוראות חוק זה לא יחולו על הלוואה שבה הלווה אינו נדרש לשלם כל תמורה**
22 **מעבר לסכום שקיבל בפועל..."**
- 23 66. או אז הייתי מכריע בהתאם לדין הכללי הקבוע בהוראות סעיף 39 **לחוק החוזים [חלק**
24 **כללי] תשל"ג-1973**, הקובע כי "בקיום של חיוב הנובע מחוזה יש לנהוג בדרך מקובלת
25 ובתום לב", ומחייב הנתבע להשבת יתרת הסכומים עליהם התחייב ואשר לגביהם, לאור
26 הודאתו, לא נותרה מחלוקת.
27

בית משפט השלום בצפת

ת"א 18-02-2123 מדר נ' סבן

תיק חיצוני:

- 1 **סוף דבר**
- 2 .67 בהתאם לכל המפורט לעיל, התביעה מתקבלת בחלקה.
- 3 .68 הנתבע ישלם לתובע סך של 18,877 ₪.
- 4 .69 לעניין פסיקת הוצאות ושכ"ט עו"ד. למעשה הוכיח התובע רק חלק מסכום התביעה, סך
5 של למעלה מ- 100,000 ₪. חלק מסכום זה שולם במהלך ניהול התביעה כמפורט לעיל.
6 אשר על כן ובשים לב לתוצאה אליה הגעתי, מצאתי לנכון לקבוע כי בנוסף יישא הנתבע
7 בתשלום הוצאות התובע ובשכ"ט ב"כ בצירוף מע"מ, בסך כולל של 15,000 ₪.
- 8 .70 כל הסכומים הנ"ל ישולמו תוך 30 יום מהיום, שאם לא כך יישאו הפרשי ריבית והצמדה
9 כחוק מהיום ועד תשלומם המלא בפועל.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי, כדין.

10
11
12
13 המזכירות תמציא פסק הדין לב"כ הצדדים, בדואר רשום.

14
15
16
17 ניתנה היום, י"ב אב תש"פ, 02 אוגוסט 2020, בהעדר הצדדים.
18

19 רונן פיין, שופט
20

